

2023/3. Dönem Yeminli Mali Müşavirlik Sınavı

Yönetim Muhasebesi

5 Aralık 2023 Salı – 18.00 - 20.00 (2 Saat)

- Uyarı!**
- [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerekiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.
  - [2] Cevap kağıdı üzerine, "not talep eden ifadeler" veya "cevap dışında herhangi bir şey" yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranışın adayların kağıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.
  - [3] **Bu sınav 3 sorudan oluşmaktadır.**

Sorular

Soru 1: Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde (Tekdüzen Hesap Planı) 7. Grup maliyet hesaplarına ayrılmıştır. Maliyet hesapları, imamul ve hizmetlerin planlanan biçim ve niteliğe getirilmesi için yapılan giderlerin toplandığı ve maliyet unsurlarına dönüştürülecek izlendiği hesaplardır. Tekdüzen Hesap Planında gider hesapları 7/A ve 7/B olarak iki seçenekçe ayrılmıştır. Bu seçeneklerin temel mantığını ve farklarını kısaca açıklayınız. **(20 puan)**

Soru 2: Lefter AŞ, özellikle halı sahalarda kullanılmak üzere dayanıklı plastik top üretmektedir. Satış fiyatı 25 TL olan toplar şirketin Büyükkada Hainam Sokak'ta bulunan tesisteinde emek yoğun bir üretim modeliyle üretilmektedir. Lefter AŞ'nın değişken giderleri üretilen her bir top başına 15 TL'dir ve bu rakamın %60'ını direkt işçilik giderleri oluşturmaktadır. 2023 yılında toplam 30.000 adet top satılmıştır. 2023 yılında gerçekleşen rakamlara dair özet bilgiler aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Satışlar	750.000 TL
Değişken giderler	450.000 TL
Katkı payı	300.000 TL
Sabit giderler	210.000 TL
Faaliyet karı	90.000 TL

İstenen:

- a) 2023 yılı için katkı payı oranını hesaplayınız. **(5 puan)**
- b) 2023 yılı için gerçekleşen satış seviyesinde faaliyet kaldıracını hesaplayınız. **(10 puan)**
- c) İşçilik giderlerinde enflasyon nedeniyle birim ürün başına 3 TL artış olması beklenmektedir. Bu artış gerçekleşir ve satış fiyatına zam yapılmaz ise bu durumda 2024 başabaş noktasını ürün adedi olarak hesaplayınız. **(10 puan)**
- d) İşçilik giderlerinde enflasyon nedeniyle birim ürün başına 3 TL artış olması beklenmektedir. Şirket 2023larındaki birim katkı payı oranını korumak isterse satış fiyatını kaç TL olarak güncellemelidir? **(10 puan)**
- e) Şirket 2024 yılı için yeni bir yatırım ile Endüstri 4.0 politikası kapsamında otomasyon seviyesini yükseltmeyi değerlendirmektedir. Bu yatırımı gerçekleştirirse değişken maliyetleri birim başına %40 azaltacak ama sabit giderler iki katına çıkacaktır. Yatırının yapılması halinde başabaş noktasını hesaplayınız. **(10 puan)**

Soru 3: Müşterilerine dönük özel üretim yapan bu nedenle sipariş maliyet sistemini esaslarını benimseyen AFD AŞ. işletmesinin halihazırda üzerinde çalıştığı 5 adet siparişe dair Mayıs ayına ait bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır. 101, 303 ve 505 kodlu siparişler Mayıs ayında tamamlanmıştır. 202 ve 404 kodlu siparişler ise Mayıs sonunda henüz bitirilememiştir. 1 Mayıs 'ta şirketin elinde bitmiş ürün bulunmamaktadır. Genel Üretim Giderleri (GÜG) yüklenen ve gerçekleşen her zaman eşittir.

<i>Sipariş Kodu</i>	<i>101</i>	<i>202</i>	<i>303</i>	<i>404</i>	<i>505</i>
Dönem Başı	73.000 TL	90.000 TL	166.000 TL	114.000 TL	185.000 TL
<i>Mayıs ayında gerçekleşen</i>					
Direkt İlk Madde Malzeme	110.000 TL	90.000 TL	140.000 TL	110.000 TL	220.000 TL
Direkt İşçilik	90.000 TL	100.000 TL	80.000 TL	120.000 TL	150.000 TL
GÜG	117.000 TL	130.000 TL	104.000 TL	156.000 TL	195.000 TL
Tamamlanan ürün adedi	120 adet	0	50 adet	0	150 adet
Yarı mamül ürün adedi	0 adet	80 adet	0 adet	130 adet	0 adet
Satılan ürün adedi	0 adet	0 adet	50 adet	0 adet	100 adet

İstenen:

- a) Mayıs ayına ait Satılan Malın Maliyetini hesaplayınız. **(15 puan)**
- b) Mayıs sonu itibarıyle tamamlanan ürünlerin değerini (mamul stok) hesaplayınız. **(10 puan)**
- c) Mayıs sonu itibarıyle dönem sonu yarı-mamul hesabında izlenmesi gereken değeri hesaplayınız. **(10 puan)**

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Cevap 1 –

Türkiye uygulamalarında Tekdüzen Hesap Planı'nda 7. Grup maliyet hesaplarına ayrılmıştır. Maliyet hesapları, mamul ve hizmetlerin planlanan biçim ve niteliğe getirilmesi için yapılan giderlerin toplandığı ve maliyet unsurlarına dönüştürülkerek izlendiği hesaplardır. Maliyet hesapları, işletmelerin fiili maliyet veya önceden saptanmış maliyet (standart maliyet veya tahmini maliyet) yöntemleri gibi farklı maliyet hesaplama yöntemlerini uygulama olanağı verecek biçimde oluşturulmuştur. Türkiye uygulamalarında, tekdüzen muhasebe sisteminde gider hesapları 7/A ve 7/B olarak iki seçenek'e ayrılmıştır. 7/A seçeneğinde giderler **defteri kebirde fonksiyon esasına göre**, 7/B seçeneğinde ise **çeşit esasına** göre belirlenmiştir. Bu suretle, işletmelere giderlerin bölümlenmesinde ve defteri kebirde izlenmesinde kendi organizasyon yapılarına, büyülüklerine ve ihtiyaçlarına göre düzenleyebilmeleri için kolaylık sağlanmış, farklı maliyet hesaplama yöntemlerine uyulabilmesi açısından da geniş bir esneklik tanınmıştır.

Cevap 2 –

a.

Satış fiyatı	\$25	100%
Değişken Giderler	<u>15</u>	60%
Katkı Payı	<u>\$10</u>	40%

b.

$$faaliyet kaldırıcı = \frac{\text{katkı payı}}{\text{faaliyet karı}} \\ = \frac{300,000}{90,000} = 3.33$$

c. Yeni katkı payı

Satış fiyatı	25	100%
Değişken Giderler.....	<u>18</u>	<u>72%</u> <u>(15+3=18)</u>
Katkı Payı ..... <u>7</u>	<u>28%</u>	

Yeni BBN Noktası

$$\begin{aligned} \text{kar} &= \text{birim KP} \times Q - \text{sabit giderler} \\ 0 &= 7 \times Q - 210,000 \\ 7Q &= 210,000 \\ Q &= 210,000 \div \$7 \quad 30.000 \text{ adet} \end{aligned}$$

- d. Katkı payı % 40 olarak hesaplanmıştır.

Satış fiyatı = $18\text{tl} + 0.40 * \text{Satış Fiyatı}$

$$0.60 \text{ SF} = 18$$

$$\text{SF} = 18 \div 0.60$$

$$\text{SF} = 30$$

Sağlaması:

Satış fiyatı   30   100%

Değişken Giderler..... 18   60%

Katkı Payı   12   40%

%40 katkı payı oranını korumak için değişken giderledeki 3 TL artışa karşın satış fiyatında **5 TL** **artış** yapmak gerekmektedir.

- e. Yeni katkı payını hesaplarsak

Satış fiyatı 25   100%

Değişken Giderler..... 9*   36%

Katkı Payı   16   64%

$$*15 - (15 \times 40\%) = 9$$

$$BBN = \frac{\text{sabit giderler}}{\text{birim katkı payı}}$$

$$= \frac{420,000}{16} = 26,250 \text{ adet}$$

Cevap 3 –

- a. Önce tamamlana her bir sipariş için birim maliyeti hesaplayalım.

	101	303	505
Dönem Başı	73.000	166.000	185.000
DİMM	110.000	140.000	220.000
D. İşçilik	90.000	80.000	150.000
GÜG	<u>117.000</u>	<u>104.000</u>	<u>195.000</u>
Total (a).....	<u>390.000</u>	<u>490.000</u>	<u>750.000</u>
Tamamlanan ürün adedi (b).....	120	50	150
Birim maliyeti (a) ÷ (b).....	3.250	9.800	5.000

Şimdi birim maliyeti ile satış adedini çarparak hesaplama yapabiliriz.

	101	303	505	Toplam
Birim maliyeti (a).....	3.250	9.800	5.000	
Satılan adet (b).....	0	50	100	
SMMM (a) × (b)	0	490.000	500.000	990.000

b. Tamamlanmış ve satışa hazır halde bekleyen ürünlerin adedini hesaplayalım.

	101	303	505
Tamamlanan (a).....	120	50	150
Satılan (b).....	0	50	100
Dönem sonu eldekiler (a) – (b)	120	0	50

Şimdi elde bekleyen mamul stok adedi ile birim fiyatları çarpabiliriz.

	101	303	505	Total
Dönem sonu eldeki ürün adedi (a)	120	0	50	
Birim Maliyet (b).....	3.250	9.800	5.000	
Dönem sonu Mamul Maliyeti	390.000	0	250.000	640.000

c. Dönem sonu itibarıyle tamamlanmamış olan 202 ve 404 nolu siparişlerin toplam oluşan maliyeti yarı-mamul hesabında izlenecektir.

	202	404	Total
Dönem Başı	90.000	114.000	
DİMM	90.000	110.000	
D. İşçilik	100.000	120.000	
GÜG	<u>130.000</u>	<u>156.000</u>	
Yarı mamul hesabı	<u>410.000</u>	<u>500.000</u>	910.000